

Uredništvo: Socijalni dijalog i mala i srednja poduzeća – perspektiva Europske komisije

Socijalni dijalog na razini Europske unije ključna je sastavnica socijalne politike EU-a.

Članak 152. Ugovora navodi tako da Unija 'prepoznaje i promiče ulogu socijalnih partnera na svojoj razini, uzimajući u obzir raznolikost nacionalnih sustava' i da će 'olakšati dijalog između socijalnih partnera, poštujući njihovu neovisnost'.

Socijalni dijalog sastavni je dio i onog posebnog načina na koji zemlje članice Europske unije organiziraju svoja društva i gospodarstva, što je postalo poznato kao "Europski socijalni model". Socijalni dijalog dio je Europskog socijalnog modela zato što odražava demokratsko načelo da predstavničke udruge moraju imati priliku izraziti svoje mišljenje, sudjelovati u savjetodavnom procesu i razgovorima s predstavnicima nacionalne vlasti, te da radnici i poslodavci trebaju pravedno biti uključeni u rješavanje pitanja koja ih se neposredno tiču i koja su u njihovoj odgovornosti. Dijalog je ključni čimbenik kohezije na radnom mjestu i u cijelom društvu. Čimbenik je i uspjeha jer socijalnim dijalogom uspješno se rješavaju svi gospodarski izazovi i pitanja zapošljavanja. Savjetovanjem socijalnih partnera i njihovim uključivanjem u

proces donošenja odluka stvara se dodana vrijednost jer partneri imaju jedinstveno znanje i iskustvo kada je riječ o stvarnim uvjetima rada i gospodarskim odnosima "na terenu".

Prošle smo godine proslavili dva desetljeća Europskog socijalnog dijaloga koji je obilježen 1991. godine potpisivanjem sporazuma između europskih socijalnih partnera. Dvadesetogodišnja obljetnica proslavljena je u obliku konferencije na temu brojnih procesa koji su vodili do uključivanja Maastritskog socijalnog protokola u Ugovor iz Amsterdama te u postojeći Ugovor o Europskoj uniji. Ovaj proces utro je put za aktivniju uključenost socijalnih partnera u oblikovanje i provedbu socijalne politike EU-a i politike zapošljavanja. Danas je socijalni dijalog u potpunosti prepoznat i integriran u institucionalni i politički okvir na razini cijele Europske unije.

Mala i srednja poduzeća najbrojnije su tvrtke u Europi. Od početka gospodarske krize upravo su male tvrtke bile najzaslužnije za stvaranje novih radnih mjesta. S obzirom da su najvažniji europski poslodavci, mala i srednja poduzeća moraju ostvariti svoju ulogu u europskom socijalnom dijalogu. Uloga malih

tvrtki može biti vidljiva na međugospodarskoj ili sektorskoj razini, ali realizira se i sudjelovanjem u udrugama poslodavaca koje su otvorene poduzećima svih veličina ili pak u udrugama malog gospodarstva koje posebno predstavljaju njihove interese: iako su ova dva modela neusklađena i proturječna, autonomna je dužnost socijalnih partnera da spriječe da ovakva proturječnost potkopa socijalni dijalog.

UEAPME je prepoznat partner u Europskoj uniji koji predstavlja poslodavce na međugospodarskoj razini. Kao takav, surađuje s organizacijom BUSINESSEUROPE i Europskim centrom javnih poduzeća i poduzeća od općeg gospodarskog interesa (CEEP) u pitanjima međugospodarskog socijalnog dijaloga. Europska komisija pozdravlja činjenicu da udruge poslodavaca na međugospodarskoj razini u Europskoj uniji sklapaju funkcionirajuće ugovore o suradnji koji nadilaze osjetljiva pitanja predstavništva u pojedinim forumima. Shvaćanje da su sadržaj ugovora i postignuća važniji od takvih osjetljivih pitanja omogućilo je postizanje izvrsnih rezultata tijekom godina, uključujući i usvajanje okvirnih ugovora koji se provode putem EU direktiva i autonomnih ugovora koji

U OVOM BROJU ČITAJTE:

STR. 2 U fokusu: seminar Europskih socijalni partnera održan u Zagrebu

STR. 2 Druga konvencija malog i srednjeg poduzetništva raspravlja o programu 2014. – 2020.

STR. 3 Paket za zapošljavanje Europske komisije: prema oporavku s novim radnim mjestima

CEA
Croatian Employers' Association

HRVATSKA OBRATNIČKA KOMORA
CROATIAN CHAMBER OF TRADES AND CRAFTS

U FOKUSU:

Europski socijalni partneri organiziraju radni seminar o Europskom socijalnom dijalogu u Zagrebu

Europski socijalni partneri UEAPME, BUSINESSEUROPE, CEEP i ETUC održali su radni seminar o Europskom socijalnom dijalogu 13. i 14. rujna u Zagrebu. Bio je to drugi seminar te vrste. Prvi je održan u ožujku ove godine u Istanbulu uz sudjelovanje socijalnih partnera iz Turske i Islanda.

Seminar se okupio predstavnike nacionalnih socijalnih partnera iz zemalja kandidatkinja, uključujući Hrvatsku, Makedoniju i Crnu Goru. Glavni su ciljevi seminara bili rasprava o međugospodarskom socijalnom dijalogu, utjecaju i provedbi zakonskih akata i instrumenata na nacionalnoj razini, kao i savjetovanje o proračunskim linijama za prijedloge projekata o socijalnom dijalogu.

Naglasak rasprave prvenstveno je bio na izazovima bipartitnog socijalnog dijaloga, potrebi intenzivnije pomoći malim i srednjim poduzećima za stvaranje novih radnih mjesta, a razgovaralo se i o minimalnoj plaći, svim oblicima fleksibilnosti i usavršavanju.

Seminar je bio svojevrsna platforma za otvoreni dijalog između socijalnih partnera. Organiziran je u obliku korisne edukativne vježbe. Istodobno, potaknuo je nacionalne socijalne partnere da zauzmu proaktivan stav, ovisno o nacionalnoj situaciji i da brane neovisnost socijalnog dijaloga.

Potrebno je provesti dodatne aktivnosti izgradnje kapaciteta u kontekstu zajedničkog programa rada europskih socijalnih partnera za 2012. – 2014.

Helen Hoffmann, UEAPME

Druga konvencija malog i srednjeg poduzetništva raspravljala o programu 2014. – 2020.

Preko 350 predstavnika nacionalnih udruženja malih i srednjih poduzeća, europskih institucija i zemalja članica sudjelovalo je na drugoj UEAMPE-ovoj konvenciji malog i srednjeg poduzetništva koja je održana 1. listopada uz potporu Europske komisije.

Cilj konvencije bila je rasprava o prijedlozima za programsko razdoblje 2014. – 2020. na teme: kohezijska politika, Europski socijalni fond, program za inovacije "Horizont 2020.", program "COSME" i konkurentnost malih i srednjih poduzetnika u programskom razdoblju 2014. – 2020.

Konvenciju je otvorila europska povjerenica za istraživanje Maire Geoghegan-Quinn. Sudionicima su se obratili i drugi visokopozicionirani dužnosnici Europske komisije, Europskog gospodarskog i socijalnog odbora, Europskog investicijskog foruma te predstavnici ciparskog, irskog i litvanskog predsjedništva EU-a.

Koos Richelle, ravnatelj Opće uprave Europske unije za zapošljavanje i socijalna pitanja, osvrnuo se na Europski socijalni fond za razdoblje 2014-2020. Europska komisija u svojim novim prijedlozima traži od zemalja članica da koncentriraju sredstva iz ESF-a na ograničeni broj ciljeva i investicijskih prioriteta u skladu sa strategijom Europa 2020. Uz to, veći je naglasak i na suzbijanju nezaposlenosti među mladima. Poticat će se sudjelovanje socijalnih partnera i civilnog društva u provođenju ESF-a, a pojednostavnit će se i pravila za financiranje projekata iz sredstava ESF-a, posebice za "manje" korisnike kao što su mala i srednja poduzeća.

Predsjednica UEAMPE-a Gunilla Almgren iznijela je naše zahtjeve vezane uz programe 2014. – 2020., a Glavni tajnik Andrea Benassi predstavio je "kontrolni popis" ključnih mjera za EU i zemlje članice kojima pomažu malim i srednjim poduzetnicima. Na razini EU-a, prva stavka na popisu je stvaranje "gospodarskog dijaloga o malom i srednjem poduzetništvu", što će biti platforma za razmjenu informacija na najvišoj razini o aktualnim politikama i pitanjima koja se tiču malog i srednjeg poduzetništva. Ovo tijelo treba održavati redovite sastanke kako bi se osigurala konzistentnost između ishoda koje postavlja samo tijelo, ali i ishoda Vijeća za konkurentnost i procedura Europskog parlamenta. Naš popis sadrži i posebne zahtjeve vezane uz programe 2014. – 2020., a koje je iznijela Predsjednica Almgren.

Na razini zemalja članica, naši zahtjevi su sljedeći:

- Malim i srednjim poduzećima mora se omogućiti stvaranje novih radnih mjesta. Zemlje članice moraju provesti reforme tržišta rada kako bi se potaknuo rast i stvaranje novih poslova. Potrebno je poticati programe usavršavanja na radnom mjestu i pripravnike programe.
- Mala i srednja poduzeća moraju imati pristup financijskim sredstvima. To podrazumijeva provedbu direktive o kašnjenju plaćanja i dostupnost financijskih instrumenata koji mogu odgovoriti na potrebe svih malih i srednjih poduzeća.
- Mala i srednja poduzeća moraju imati na raspolaganju usluge potpore i pomoći kako bi male tvrtke maksimalno iskoristile potencijale za inovacije, uspješno odgovorile na izazove učinkovitog korištenja resursa u gospodarstvu i održivih proizvodnih metoda te kako bi nastavile rabiti postojeće standarde.
- Zemlje članice moraju još više smanjiti administrativno opterećenje. Pri prenošenju direktiva EU-a u nacionalno zakonodavstvo, moraju izbjeći dodatno reguliranje. Ako same reguliraju uvodeći nove zakone, moraju reagirati samo ako je to prije potrebno i uvijek imajući u vidu i najmanje tvrtke.

Francesco Longu, UEAPME

Paket za zapošljavanje Europske komisije: prema oporavku s novim radnim mjestima

Europska komisija je objavljivanjem svog "paketa za zapošljavanje" u travnju ove godine predstavila svoju obnovljenu dimenziju politike zapošljavanja. U recesijskom razdoblju naglasak mora biti na stvaranju novih radnih mjesta, a ne na produktivnosti. Paket predviđa niz novih mjera o funkcioniranju europskih tržišta rada, promjenama plaća, koordinaciji i zajedničkom praćenju makroekonomskih politika, fleksigurnosti u kontekstu krize i nejednakosti, koje su bile predmet ekstenzivne rasprave tijekom dvije konferencije, jedne, sa socijalnim partnerima u lipnju, te druge, s većim brojem sudionika, a na kojima su sudjelovala tri predsjednika: predsjednici Europske komisije, Europskog parlamenta i Europske unije, kao i čelnici Međunarodne organizacije rada.

Europska komisija smatra da je potrebno uvesti konkretne mjere za poticanje zapošljavanja u kontekstu rastuće nezaposlenosti u Europi – trenutačno je u Europskoj uniji preko 25 milijuna nezaposlenih osoba, u usporedbi s 16 milijuna 2008. godine. Od toga broja, 5.5 milijuna je osoba mlađih od 25 godina, što predstavlja "socijalno zvono za uzbunu" jer je u opasnosti socijalna kohezija u Europi, što su jasno naznačili visokopozicionirani dužnosnici na konferenciji u rujnu.

Paket za zapošljavanje bavi se elementom ponude u stvaranju novih radnih mjesta, te se njima potiču zemlje članice da smanje poreze na dohodak i pomognu novim poduzetnicima. Komisija poziva zemlje članice da ojačaju svoje politike zapošljavanja i naglašava važnost postojanja povoljnih uvjeta za stvaranje novih radnih mjesta. Paket utvrđuje ključne prilike za oporavak uz stvaranje novih radnih mjesta u Uniji, te navodi tri područja s najvećim potencijalom u tom smislu u budućnosti: zeleno gospodarstvo, zdravstvene usluge i informacijske i komunikacijske tehnologije. Na kraju, paket za zapošljavanje podsjeća na potrebu bolje koordinacije i praćenja politika zapošljavanja na razini EU-a u skladu s politikom donošenja gospodarskih

odluka. Od 2013. godine, u sklopu tzv. europskog semestra, Komisija će uvesti i bodovni semafor kako bi pratila uspjeh zemalja članica u provođenju nacionalnih planova vezanih uz zapošljavanje te situaciju vezanu uz plaće.

UEAPME pozdravlja donošenje paketa za zapošljavanje i smatra ga snažnim političkim signalom da su pitanja zapošljavanja i borbe protiv nezaposlenosti važna na EU razini. S pravom se fokusira na dimenziju ponude u stvaranju novih poslova, kao i na "tabu" teme troškova rada, poreznog klina i razine plaća, koje mogu obeshrabriti tvrtke da zapošljavaju nove djelatnike. Ovaj paket predstavlja važan korak u poticanju zemalja članica da prilagode i poboljšaju svoje politike zapošljavanja. UEAPME smatra da je sada najvažnije staviti naglasak na strukturne reforme tržišta rada uz načelo fleksigurnosti koja kombinira fleksibilnost na tržištu rada i sigurnost zaposlenja te potiče rast i zapošljavanje. Uz to, reforme moraju voditi računa o stvarnoj situaciji s kojom se suočavaju mala i srednja poduzeća te moraju odražavati njihove potrebe, kao što je naglašeno u priopćenju za medije o konferenciji u rujnu. Kriza nezaposlenosti neće biti riješena bez doprinosa malih i srednjih poduzeća u stvaranju novih poslova.

Kada je riječ o politici plaća i pitanju je li potrebno imati zakonski određeni minimalnu plaću na nacionalnoj razini, UEAPME smatra ovo pitanje nije u nadležnosti EU-a. Konkretno, kada je riječ o politici plaća, mehanizmima određivanja plaća i određivanju razine plaća, uvijek je potrebno uzeti u obzir razinu produktivnosti i situaciju na lokalnom tržištu rada, kako bi socijalni partneri i tvrtke mogli tome prilagoditi razinu plaća.

Jedan od glavnih novih elemenata ovog paketa za zapošljavanje tiče se unaprjeđenja gospodarske i socijalne politike. UEAPME potpuno podržava intenzivnije uključivanje socijalnih partnere u ovaj proces, posebice u kontekstu godišnje ankete (eng. *Annual*

Growth Survey), ali ne smatra potrebnim stvarati nove strukture. Smatramo da je korisnije bolje iskoristiti, te po potrebi, prilagoditi, ono što imamo – kao što su Tripartitni socijalni samit za rast i zapošljavanje, Makroekonomski dijalog i Odbor za socijalni dijalog – umjesto da formiramo nova tijela.

Na kraju, UEAPME je utvrdio dva propusta u identificiranim ključnim pitanjima:

- Kada je riječ o vještinama, UEAPME smatra da je potrebno staviti naglasak na osnovno i kontinuirano strukovno obrazovanje i usavršavanje, praktičan rad i programe pripravnništva i sl.
- Kada je riječ o malim i srednjim poduzećima i načelu "Počnimo od najmanjih" (eng. *Think Small First*), UEAPME izražava žaljenje što to načelo gotovo da nije spomenuto u paketu, što je suprotno onome što je predstavljeno u krovnoj inicijativi "nove vještine za nove poslove" 2010. godine. Nažalost, čini se da je opet zanemarena činjenica da su najmanja poduzeća najvažniji izvor novih radnih mjesta.

Liliane Volozinskis, UEAPME

se provode u skladu s nacionalnom praksom gospodarskih odnosa u pojedinoj zemlji. Komisija pozdravlja napore socijalnih partnera da provedu strategiju Europa 2020. zajedničkim programom rada i pomaže im u njihovom zahtjevnom zadatku pregovaranja o radnom vremenu.

Mala i srednja poduzeća mogu odigrati ulogu u sektorskom socijalnom dijalogu u Europskoj uniji, koji danas obuhvaća preko 40 sektora i više od 75% ukupne radne snage u Uniji. Sudjelovanjem u udrugama poslodavaca koje su otvorene poduzećima svih veličina prilično učinkovito osigurava se zastupljenost malih i srednjih poduzeća u većini sektorskih odbora za socijalni dijalog. S druge strane, UEAPME sudjeluje u tom procesu i preko svojih podružnica. "Coiffure EU" udruga je poslodavaca frizera u sektoru "osobnih usluga"; sudjelovanjem UEAPME-ovih podružnica povećava se zastupljenost poslodavaca u sektorima poput građevinarstva.

I u ovom slučaju moguće je postaviti osjetljiva pitanja u određenim forumima za raspravu, a na socijalnim je partnerima da uspiju u pregovorima o zadovoljavajućim uvjetima rada. Ključni je cilj osigurati da sadržaj bude

važniji od oblika ili forme. Bilo bi gotovo naivno podcijeniti posebnosti svakoga sektora, povijest i tradiciju Unije i organizacija nacionalnih socijalnih partnera te odnosa među njima, te i osobni stil čelnika takvih organizacija.

Neupitno je da se u Europskoj uniji sve više pozornosti posvećuje malim i srednjim poduzećima, posebice u svjetlu njihove uloge i otvaranju novih radnih mjesta. Smanjenje administrativnog opterećenja i rezanje troškova za mala poduzeća jasni su prioriteti nacionalnih vlada i Europske unije, no to ne podrazumijeva zagovaranje potpune deregulacije (UEAPME je izrazio dvojbu oko toga treba li izuzeti mikro poduzeća iz primjene EU zakonodavstva). Načelo bolje regulacije treba shvatiti kao alat kojim se potiču inovacije u tvrtkama te osmišljavaju i otvaraju nova radna mjesta.

Reforme tržišta rada mogu biti uspješne samo ako se tako stvaraju kvalitetna radna mjesta te ako su te reforme dio pametne i pravedne politike koje se nadograđuju na prednosti europskog modela razvoja. Politika koja kombinira gospodarske učinke i socijalnu pravdu zahtijeva kvalitetniji i intenzivniji

socijalni dijalog na svim razinama.

Jean-Paul Tricart

voditelj odjela
Odjel B1 – Socijalni dijalog, gospodarski odnosi
Opća uprava za zapošljavanje, socijalna pitanja i jednake prilike
Europska komisija

O projektu PEGASE

Projekt PEGASE nastoji ojačati kapacitete 11 udruga obrtnika i malih i srednjih poduzetnika koje su članice UEAMPE-a u sedam "novih" zemalja članica i dvije zemlje kandidatkinje potičući tako njihovo aktivno sudjelovanje u Europskom socijalnom dijalogu.

Glavna postignuća projekta trebaju biti:

- nacionalne organizacije / udruženja jasnije razumiju postupke i procese donošenja odluka u socijalnom dijalogu unutar EU-a,
- informacije su prilagođene malim i mikro poduzećima i
- ojačani su kapaciteti malih i mikro poduzeća u oblikovanju interesa u pitanjima Europskog socijalnog dijaloga

Ovaj projekt provodi UEAPME uz podršku Akademije u Avignonu. Projekt je započeo 28. studenog 2011. i provodi se 13 mjeseci do kraja prosinca 2012. godine.

Ovaj projekt financira Europska unija.